

Պապը սերասրեր

ԹԻԻՃՃԱՐԻՅԻ

Լիվերբուր 18 փետրվար	
Միտլինկ Նիու Օրլեանս բաժնուհի	10 1/8
Սոլար	6 7/8
Պու կիւնքի սաթը 10,000 պալմա	
Բիաքա գալի	
Լոնտրա 17 փետրվար	
Աֆիոնը կիւնքի ֆիւթը	25
Թիֆթի	58
Չաթ Իրէյի, Իւնիւնիւն ճինս	28
Ճէնրի, կիւնքի ֆիւթը Լիւր	7 1/2

ՍԱՐՐԱՅԻՅԻ

(Առաջին Ժամ Բաժնուհի)	
Լոնտրա 19 փետր.	
Ինկիլիզ ֆոնտոսու	92 9/16
Էստիմու ումուսի	85 7/16
1865 խթիւրազը	72 5/8
1869 խթիւրազը	65 3/4
Պորսա գալի	
Բարիս 19 փետրվար	
Ֆրանսիզ ֆոնտոսու	3 0/0 86 10
" " " " " "	5 0/0 90 12
Իթալիա ֆոնտոսու	65 9/8
Էստիմու ումուսի	64 6/8
1865 խթիւրազը	56 3/8
1869 խթիւրազը	55 3/8 75
Բուսիլի սէմիլ Էսլ սէնիւրի	180 80
" " " " " "	160 80

ՓԱՍԹԱՐ ԲԻԱՋԱՍԸ	
Էսլ. Ում. 7 փետր. ախլամ գաթ	89-86
" " 8 " սապակ աշրտը	89-86
" " " " " "	89-86
Խթիւրազ 1865	370 1/2
" 1865	361-1/2
" 1869	356-
" 1872	94
Սոսիթի Ժէնէրալ ագուիտարը	15-14
Քրէտի	15-57
Շուվիտը Բիւրի Էսլի	182 1/2
" " " " " "	86-1/2
Թրաւիայ հիւսիսի	20-75
Սոսիթի Բիւրի Էսլի	10-80
Ստամբուլ պահագաթ ագուիտարը	8-55
Վէրիսի գուսիւրաւարը	5 18
Սոսիթի Էսլի	6-28
Ագուիտարը	0/0 9

ԱԳՃԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱՋԱՍԸ 8 ՓԵՏՐՎԱՐ	
Ինկիլիզ Լիւրա	110-07
Ֆրանսիզ ալթուսու	87-07
ԲՆԼ	89-16
Գրիմի ալթուսու	51-18
Պ Էսլ. մէնիւրի ֆարգը	1-14
Մէնիւրի ֆարգը	2-00
Պէնիւրի	2-15
Պարգը	115
Կէնէնք գուսու սընթիւսու	0/0 4 1/4

Ի Լ Ա Ն

Թօնիստէն միւրի ագարեթիւրին տէն 19 նիւմէրու մաղազատա, 60 պին օգկա քէօմիւր մէվնուտ օլուպ, 100 օգկա սը Էլէնիւր օլուպու հալտէ 37 1/2 զուրուչա սաթը մաղազատ օլուպու իւան իտիւր :

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Սուլթանիւն վարօրը հիւմանուրն գաթաւը իսմաիլ պէյ իւն, միւհէն տիսի Էվիլ Էյրէֆ պէյ, Բուսիա տէվլէթիւն Բսթանիւլա սընթընըն Իքիսի Բիւթպէսիւն, վէ վարօրու մէվըրուրն Իքիսի գաթաւը Էյրէֆ պէյ իւն, միւհէնտիս մուվիլի Էտ հէմ պէյ, սընթըն մէվըրուրն Իւ չիւնիւր Բիւթպէսիւն պիւրէր գըթա. սը իթա օլուպու սուր :

—Իսթանպուլ իւն Գալաթա պէյնիւն տէ միւհէնտիս վազ օլուպու տէմիւր քէօմիւրն կէնիւր 19 աւ չըն օլուպ, վարօրար իչին իսէ իսկէ-լէնիւր օլուպու տէմիւր :

Երիտթի թաւթա քէօմիւրն կէ-նիւր 22 աւըն տըր :

—Մէրքէդի Ասիա մէսէլէսին, ինկիլթէրա իւն Բուսիա տէվլէթիւրն միւնընտա հալլ ու թէսվիլէ գըլըն-տըլը, ալընան թէլէկրաֆարտան ան-լաշըմը իտի : Լա Թիւրքի զազէթա-սընըն օլ պապտէ վիւրտիւր մալիւմա-թա նէզարէն, ինկիլթէրա տէվլէթի, Բուսիա գալիլէթ օսուրնա Բուսիլ իյլէ-տիլի պիւր նօթաւընտա, Պաթաշան վէ վազաւը, Աֆղանիսթան պիւր գըսմը թաւընտըլը պէրապէր, մէվըր Պաթաշան խանըղընը պի թարաֆ առտ օլուպու տէմիւր պէնան իյլէմիլիս տէ, Բուսիա տէվլէթի, Աֆղանիսթան էմիլիւն, գալթը մէմալի Էմիլիւն օլուպուրն տան, ինկիլթէրա տէվլէթի տալի, իսանը միւշարիլէյի իսանիւմ-նէ նիւնթէրա վազ կէչիւրմէկէ սէօզ վիւրմիլ, վէ պուրնու իւզէրիւն, Բու-սիա պաշ վէթիլ Բըլէնս Կօրպաթ Կաթի, ինկիլթէրա տէվլէթի ինիւ, խանըղըր հազգընտա օլան մէսլէթի-նի գապուլ իթմէթտէ օլուպուրն պէնան իյլէմիլ տիւ :

—Միսթիլիթէն Տէրաւատէթտէ պուրնու փարիս չէհիւր էմիլի պարն տը Հօսման ճէնապիւր, կէչէն սալը կիւնիւ Պապը ալիէ կիւնիւ, գաթը հազրէթի սաթարթէթէնահի իւն միւ-լազաթ իյլէմիլ տիւ :

—Պու տէֆա պիւր գօմիսիօնը միս-տու իւն թէլիլի իթիւրիլէն նիւզաւա-թը ասըրիւն թաւ օլուպու պիւր ճիւլէ օրոտուրա թէվիլ գըլընտը տըր :

—Փուլըն Իքի ալ միւտտէթի թա-թիլ իթիւրիլի օլուպու տիւնքի կիւն չըգաղտըլը պիւր իւզէսիւնտէ մա էթ-թէնսիւթ կէօրիւմիւր տիւ :

Իլթէ զազէթաւը մէվըրուր գաթա-թան իսթարնամէնիւ սուրէթի :

Փուլը զազէթաւը, 777 նիւմէրու նիւսիսիւնտէ նէշ իյլէտիլի պիւր մա-գալէտէ, Էրմէնի Բաթիլիլի մաթա-մը Բուհանիսի ալէյիսիտէ պիւր թա-գըմնաւէզա սէօզլէր տէրն իթմիլ օլ-տուպուրն, 1867 մարտ 12 թարիս-լի գաթարնամէ մուհիպիւն թարիսի իւանտէն իթիւրալէն, Իքի ալ միւտ-տէթի թաթիլ գըլընտը տըր :

Թէրնէմանը տիւթան հիւմանուրն ՍԱՍՏԱՆԻԱՍ

—Պիւր ինկիլիզ գուսիւնտաւըն Տէրաւատէթտէ պուրնու մէմուրու-թարաֆընտան, Անտուր չըմէնտը-ֆէրիւրիւն ինչաւր իչին, խաղիւնի ճէ-լիւնէ զայթիլ Էսլէն չարթլար թէթ-լիֆ օլուպու օլուպու, վէ պիւնան տէվլէթի պու պապտէ պիւր գըթա մու-գալէթիւնամ տէրտէթի թանգիւր Ի-տուկի Լա Թիւրքի տէ օգուսիւրն տուր :

—Գալաթա վէ Պէյօլու թարաֆ-լարընտա գուսիւրնանէլէրին, շու ա-րալը Բէթ չօղալմը օլուպու վէ պիւր թաթըմ քիմէնէլէրին օլանտա Բարա-լարըն, օրալարտա պըրադաթա օլ-տուպուր իչիտիլմիլ տիւ :

—Պէյօլուրն Գալաթա եւր ալթընտան Բարըմաթա օլան Էօլուր գուլէնի տիպիւնտէր գուսիւրն չա-լըմաթա օլան Գապար իսմիւնտէ պիւր Հայ Բէնիւր, սալը կիւնիւ սապա-լէնիւ չալըմաթա Էսիտէ, հէր նա-սըլա տաղը գաթա, գըրգ պէշ ա-րըն տէրիւրիւր օլան մէվըր գու-սիւրն իչին տիւնէր, թէթիւր վիւնտի իսիւրիւրալ օլարաթ վէ-ֆաթ իյլէմիլ վէ օրալարտա գալթըրա-րաթ Էրմէնի քիլիսէսիւն կէթիւրիւ-միւր տիւ :

—Մէրքէդի կիւն ագուսի քէօլիւ պիւր ինթիւրն Բու մաթաթա, խաթա վէ առաջալարտա Բարէ օլուպու հալտէ կէմիւն պիւրիսիւնտէ չըգալթըրա գա-լաթաթա Լալի Պալը Բաթար իսկէ-լէնիւն պըրաթըլմը վէ սապաշըր պիւ-չարէի իսկէլէ իւզէրիւնտէ սէֆիլ հալտէ կէօրտիւրիւրնտէ, օրալարտա պուրնու կէմիւն վէ գալթըրա, պէյնիւրիւնտէ պիւր մէթաթա ագուսի Թօրաթըլ, մէթ-պուրէյի օրալարտա գալթըրա, Էսիտէ գուլէտէ վազը Բու մաթաթա իսկէլէն կէթիւրիւրիւր, ֆաթաթ հէր նէ սէ-պէպէ մէպիլ իսէ գապու օլուպու վէ Էսիտէ պիւրաթ գաթըն կէրի կէթիւ-րիւրէթ կէմ վազը մէթիւր իսկէլէնտէ պիւր խաթար իւզէրիւնտէ պըրաթըլմը վէ կիւնիւ չիտտէթի սօլուպուրն տա-Բանտաթաթա, վէֆաթ իյլէտիկիւնտէ, սապաշըր նաշէսի կէթիւրիւր տիւ :

—Սէլանիւր վէ Կիւրտ, վէ Սուրիյ վէ Պոսնա վիւնտէթիւր վալիլէրի տէվ-լէթիւ Էօմէր Ֆէվիլ փաշա, վէ Սաֆ-վէթ փաշա, վէ Հալաթ փաշա վէ Մը-թաֆա փաշա հազարաթընա, պիւրն-ճի, վէ Գաթաթաթի վիւթիլ վալի-սի տէվլէթիւ Ասիա փաշա հազրէթ-լէրիւն, Իքիսի Բիւթպէթիւրնտէ պիւր գըթա Մէթիւրիւն չըչաւը զիւնալարը իհսան պուրուրմիւր տուր :

—Ալմանիւր սէֆիլի Մ. տը Բէ-տըլ ճէնապիւրիւն պու ախլամ քէչի-տէ իսէնէյի զիւնտէթիւ, գաթը հազրէթի սաթարաթա վէ վիւթիւրի ֆիւթա հազարաթընտ տալի հազըր պուրնու առաջալարը իչիտիլմիլ տիւ :

—Սալթանտէր սէնիլ ճանիպիւն տէն, պիւր պուրաթ միւսն ինկիլիզ իրաւընտան իպարէթ, մուլաթաթա թարիլի իւն պիւր իսթիւրաթ ագու օ-լուպուրն, Թալթը զազէթաթա կէթիւրիւր տիւ :

ՏԷՐՍԱՍԷԹԷՆ ԵՒԲԷՐ ՖԻԵՍԹԵՐԻՆ

Պէշ ալթը ալտան պէրու, չէթիւն ֆիւթաթը, Տէրաւատէթտէ կիւնտէն կիւնէ արթմաթա օլուպու ճիւնթ-լէ, պուրնու սէպէպիւր արաթաթ իչին Ֆրանսիզ վէ ինկիլիզ զազէթալարը, միւթալէա օլուպու իսէ տէ, պուրնա տալի պիւր չէյ կէթիւրիւրնտէ պաշա, Էվրօպաթա չէթիւն ֆիւթա-թը, պուրնու տէթիւր ալ Էվիլ հէր նէ ֆիւթաթա իսէ, սալա թէպիւր իթմէթիւ, Էսիտէ ֆիւթաթա օլուպու, մէթիւր զազէթալար Բաթ-մաթա օլուպուրնտան, պուրնա տալի չէթիւ ֆիւթաթըն, Էսիտէ-մէսի, Էսիտէ, իսթանպուր չէթիւ թիւնտէթի իւն մէթիւր օլան թիւն-ճարն տէսիւսի օլուպ, արալթաթա չէթիւն ֆիւթաթը կիւնա Էվրօպաթա արթիւր պէնանիսի իւն, պու Էսի-տէն խալը գաթար վէ քէնտիլէրի ի-սէ, զիւնտէսիլ թար իթմէթտէ օլուպուր թէպէյիւն իթմիլ տիւ, Պուրնու պաշըն սէպէպի իսէ, Էվ-րօպաթան պուրնա չէթիւ նալթիւն թիւնտէր, մաթաթա օլուպ, պիւր գալ քիւրիւն իպարէթ օլաւընտան նէթիլ իյլէտիլի անալթաթա տըր :

(Պաթիւրի)

ՄԷՄԱԼԻԲԻ ՄԱՀՐՈՒՄԷՆ ՄԱՏԷՆ ԲԷՐՈՒՐԻԻ

Էվրօպաթա մաթան քէօմիւրիւն պաշալաւմը օլուպու, չէնտ կիւն մուգաթաթա վարտ օլան պիւր գըթա թէլէկրաֆնամէտէն անալթաթա իտի :

Պու հալաթա, պաղը միւթալէաթա սէպէպիւր վիւթաթա օլուպ, պու միւթալէաթա ճիւնտէթ վէ միւնա-սիպէթի, վիւթալաթըն նազար տիգ-գաթըն տալէթ իտէնէկիւնտէ չիւրհէ Էօգ տըր :

Պու կիւնքի կիւն մաթան քէօմիւրիւ օնաթաթը պուրնու պաշըն մէր-քէլէրտէ մաթան քէօմիւրիւն ֆի-Բաթը Էսիտէթ իւզլէ տիւ, վէ ֆաթարալար, վէ գաթա վէ տէնիլ վաթուրաթ, կիւնտէն կիւն չօղալար-ղընտան, մաթան քէօմիւրիւն իսթի-Բաթ օնա կէթիւր զիւնտէլէթաթ տիւ, Պուրնու գաթիւնաթ, մէթիւր քէօ-միւր, սալա վէ սալիլտէ Բաթըլա, գուրնաթաթա պաշա, պու քէօ-միւրտէն, ֆէնը քիւնա իւն պոթա տալի չըգաթըլթուր : Մաթանիւրն քէօմիւրիւն իսթաթա տալի միւթալէ-լէթաթ տիւ : Պու սէպէպիւր, Էս-նի քէօմիւր մաթանիւր պուրալ իյլէթ-մէթ, տիւնտաթա պուրնու պիւրիւմ-լէ Էսլի սանաթլար իչին Էսիտէթ-տէն տիւ, չիւնքի, սաթ օլուպու քէօ-միւրն Էսիտէ տօլուրմաթ իչին Էս-նիտէն քէօմիւր մաթանիւր պուրալ իյլէթմիլ, Էօգաթ միւթաթէն պօղու-րու : Պու հալ, խալի վաթթաթա պէ-րու տէվաթ իթմէթտէ, վէ հաթթա, կիթիւր Էսիտէ մաթան քէօմիւրն մու-գաթա զիւնտէլէթաթ օլուպուրնտան, հիւթիւմէթի սէնիւն թարաֆընտան մէմալիլ մաթաթաթա քէօմիւր մա-տէնիւրնտէ քէչի վէ իսալը իսթաթա-սուրնա տիգաթ օլուպու մաթաթա թէնա-ճիւպէ չաթան պիւր քէյֆիւթ տիւ : Բուսիլ վէ Անտուր գըթալարընտա պաղարը մալիւ, վէ տիլէրիւն նա-մալիւ Բէթ չօգ քէօմիւր մաթանիւր պուրնու օլուպու մալիւ տիւ, Էրէյի-տէ, վէ Պանտըմաթա, վէ Պանտա-լարըն Էթիլիւնտէ, վէ Պոսնաթա, վէ սալիլ մաթանիւրնտէ, մաթանիւր օլուպու հալտէ, պուրնա չիւ պիւր տա-լի, ֆիւնտէն հազըր գալաթիւն թէվիլիւն իսալ օլուպու մաթաթա :

Իսթանպուլ զազէթալարըն, վի-լուպիլիւրնտէն ալթա թապու նէյր իթ-տիլ թաթիւրաթալարտա, կէրէթ քէօ-միւր վէ կէրէթ սալիլ մաթանիւր քէչի օլուպուրնտա խալթը վիւրիլթաթ տիւ իչիլթ պու գաթար Էսպալը սէրվէթի-միլ պուրնու օլուպու հալտէ, պիւր Էսիտէ ֆաթըլթա իչինտէ Էսիտէթա :

Էթ ճիւլէ, քէօմիւր մաթանիւրնտէ պէյիւր պիւր մէնպաթ սէրվէթ օլուպ, մէմալիլ մաթաթաթա պիւր չօգ մա-տէնիւր պուրնու օլուպու հալտէ, հիւ պիւր իսալ օլուպուրնտա Էսիտէ Էսիտէ թիւ գալաթա տըր : Վիւթիւրի ֆի-լաթա հազարաթըն, պու մէսիլէնի մէվըր թէթաթա ալթալար տէր-քաթ իսէ տէ, հալթա, պիւր սէպէպի ֆիլիւթսի կէթիւրիւրնտէ :

Մաթան քէօմիւրիւ չըգաթ մաթան լէրտէ ալթալար օլուպուրնտան, իչպու սէրվէթ թապիւրն իսթիլթա-տէ իթմէթ միւսաթաթա օլուպուրն տըր : Մաթան քէօմիւրիւ, մէմէթ-թիւրիւրնտէ, կէրէթ վաթուրաթ, վէ չը-մէնտէթիւրնտէ, վէ կէրէթ, կալաթաթ վէ ֆաթարալար իչին սաթ օլուպու տուրաթա պաշա, մէմալիլ մաթաթա սէտէն չըգաթա մաթան քէօմիւրիւ, Գաթա տէնիլ վէ Ալթաթիլ վէ Բուսիա վէ Մէմէթթիլ, վէ Մաթաթաթա վէ Ալթաթիւրաթա գաթար իսթաթ օլու-նուպ, օրալարտա գալթըլթա սալթը-լապիւր : ինկիլթէրաթա Մըթաթա, սէնէլի, 442,000 թէնէլաթ, վէ Էսի-

տիսթանտ տախի, 300,000 թօնէլաթօ մատեն քէօմիւրիւ ինրաճ օլունուր : Հալպու քի, ինկիթէրատան Բօր Սաի-տէ գատար օլան մէսաֆէ, Տէրսա-տէթտէն օրատար գատար օլան մէսա-ֆէնին իւլ միսլի գատարտըր պինապէ-րին, մէմալիքի մահրուսէտէն ինրաճ օլունաճազ մատեն քէօմիւրիւ, Մըսը-րա, վէ ճինտէ, տահա գօլայ նազլ օլունապիւր :

Պալէատէքի միւթալէալարա պի-նաէն, վիւքէլայի ֆիւսաճ հազարաթը թարաֆէնտան, մէմալիքի մահրուսէ-տէ քէօմիւր մատենէրի քէշֆ ու իմա-լաթէնա, մաթլուպը վէճհիլէ, հիմ-մէթ օլունմասը լազլմէտէն տիր : Պու միսլիլու իմալաթ իչին, իմթիւազլ թա-լապ իտէն քիմէսնէլէր իչինտէ, ազճէ-ճէ թէնմիւնաթ, վէ իգթիտար կէօ-թէրէպիլէճէքէրինին ինթիսապ օլուն-մալարը իգթիլա իթտիլի, կէշմիլ թէճ-րիւպէլէր իլէ թէպէյիւն իլլէմիլ տիր, վէ լաքըզը վէճհիլէ թալիպլէր պուլու-նուպ տա, իմթիւազլ իթտաք խուսու-սունտա թէնէլիք պէրթարաֆ օլունուր, վէ մատեն նիզամմաթէնտէ պուլու-նան մուսմէլաթ, պիւրազ սատէլէտի-րիւր իտէ, պու կիւնքի կիւն, երզիւս-թիւ պըրազըմը օլան սէրվէթ մէն-պալարը, ազ զէման իչինտէ խալի հասըլաթ վէրիւր :

(Լա Թիւրքի)

(Ն ԼՎ Ի Յ Է)

Հօնարատա թապ ու նէլը օլունան Ուիքի Տէսթիճ նամ զազէթա, Ֆրան-ստտա ինթիլա թարաֆտարլարը, իւն-վանը իլէ պէր վէճհիլ զիւր պիւր պէնտ եազմը տըր :

Մարսիլէա չէհրինտէ, պու կիւնքի կիւնտէ, 40 պին քիչիտէն միւրէքքէպ պիւր ինթիլալ ճէսիւթիլ զուհուր իթ-միլ վէ պունլարըն հէր պիւրի, եազա-սընը իւզէրինտէ, գըրմըզը վէ սիւնաճ վէ մալի րէնք օլմազ իւզրէ, պիւրէր գօրտէլա ասարազ, էհալիի սալիւրէ-տէն, պէօյլէլիլէ թէֆրիք օլունմազ-տա իմիլլէր, իւլանը մէզքիւրտէն գըր-մըզը, աթէշ, վէ սիւնաճ քէօմիւր, վէ մալի տախի, տիւման մանէապըն-տա իմիլ : իւլ պու ինթիլալըլարըն տ-տէտի, տէրէճէ, ի մաթլուպէն վար-տէգտա, էվվէճէ, լէվազլիմաթը հար-պիւնէ թէտարիք պիւրէ, Բարիսին իւ-զէրինէ հիւճուճ օլունաճազը կիպի, պրթըզ օլ վազըթ, էօնլէրինէ հէր քիմ չըգար իտէ, հէման գաթլ ու իտամ ի-տէճէքէրինի, ալէնի սուրէթիտէ էօ թէտէ պէրտէ, վէ հաթթա սօգազ-լարտա պիւր սէօյլէմէքտէ իմիլլէր :

Բօրթուքէզ տէվլէթիւնին բայի-թալիթը օլան իիպսօն չէհրինտէն, թալ-մըզ զազէթաքէնա չէքիլէն պիւր թէ-լէկըաֆնամէ մաէլինէ նէզարէն, տէվ-լէթը միւլարիլէյանըն վարիտաթը, մէսարիֆաթընը գաբաթաթըտան սօն-րա, պիւր մըգտար տախի, ֆազլասը թէպէյիւն իթտիլի ճիհէթլէ, Բօր-թուքէզ տէվլէթի էօնամը, երզտէ իքի պուլուգ երւքսէլմիլ տիր :

Պէլէթիգատա վազը Անթօրպ չէհ-րի գուրպինտէ Ուէսթմալըս գարիէ-սի սաքիւնլէրինտէն պիւր չիֆթիճինին գարըսը, գարիէյի մէզքիւրէ էհալի-սինտէն պիւր տէլիգանլընա ալէազա իթմիլ, վէ մուհապէթի կիւնտէն կիւնէ տըրթըլը ճիհէթլէ, պիւր սաաթ էվվէլ սէվտիլի տէլիգանլը իլէ նիքէաճ օլարազ պիւրլէյմէք սէվտասընա տիւլ-միւլ, վէ պիւր կիւնէ, գօճաթ ուլգու-տա իքէն, զապէթ քէսքին պիւր ուս-

թուրա իլէ պօղազընը քէսէրէք, իս-քեան իթտիլի խանէնին պաղէսինէ տէֆն իթմիլ իտէ տէ, սօնրատան նա-չը տէֆն օլունուրու մահէլլտէն չա-հէտ պուլունուպ չըգարըլըր գօրգու-սուլլա, մահէլլի մէզքիւրու գազընըպ նաչը տիչարը չըգարըպ, պուլունու-ղու մահէլլտէն, թահմինան, իւլ երիզ արչըն ուզազ պիւր եէրտէ տէֆն իթ-միլ, ֆազաթ, նաչը, պուլունուրու մահալլտէն տիչարը չըգարտըլընա քիւլիւք իքի գըզ չօճուգարը տախի պէրապէր պուլունմաղլա, չօճուգար-տան պիւրի, կէօրտիլի վազաթը, պիւր գօմլուսունա նազլ իտէր վէ պու վէճհիլէ, գաթիլ, էլէ կէչէրէք թահմիլ իս-թինթազա ալընըր :

Գուրիէ Տէզ էթազ-Դանի զազէ-թաքնտա օգունտուղունտ կէօրէ, Լի-տիա Շէրման իմիլտէ պիւր գօրը, 18 սէնէլիք գօճաքընը իլէ ալթը նէֆէր չօճուգարընը, սըլան օթու իլէ զէ-հիլլէտիլի կիպի, իքինէր տէֆա էվ-լէնիպ ալտըլը գօճաթը տախի զէհիլ-լէմիլ վէ իւլիւնէրի տէֆա էվլէնէրէք, պու իւլիւնէրի գօճաքընը, էօյէ օ-ղուլ վէ գըզընտա եինէ ալիւ Եօլ իլէ զէհիլլէմիլ վէ պուլուն իւզէրինէ, տէր-տէսթ օլունուպ, իմթիլիթազ չէքիլ-տիքտէն սօնրա, էպէտիլէպէտ մահ-պուսիլէթէ հիւքմ օլունմուլ տուր :

Էհալի, մէրգուլէնէ պէօյլէճէ խա-ֆիֆ պիւր ճէզա վիլիլէրէք, գաթլի-տիլիլ օլունաթը իչին հիտտէթլէնմիլ տիր :

Կօլուա նամ Ֆրանսըզ զազէթա-սընտա չու վէճհիլ օգունմուլ տուր Բազար իթմէսի կիւնիւ, ախչամըն սաաթ ալթըր րատտէլէրինտէ, սիւնաճ չուհատան պիւր բաթթալան, պիւր եէ-լէք վէ պիւրտէ բարտէսիւ կիլիմիլ վէ պալընտա տէրէքտէն եաբըլմըլ ուղուն պիւր շաքաօ գօյմուլ առամըն պիւրի : Սէն-Լուի քէօրթիւսիւնտէն քէնտիսի-նի Սէն քըմալընա աթմըլ տըր :

Պու պէտապալթ առամըն չաքաաթ պիւր գալ տաքըգա սուեուս իւզէրին-տէ երիւզտիւ, ֆազաթ նաչէսինի տ-գընթը ալազ կէօթիւրալիւկիւնտէն, հէր նէ գատար արաչթըլըլա իտէ տէ, պուլունմաթը :

Բէօթիւնիւն իւզէրինտէ, պիւր թալ ալթընտան պիւր քաղըլա պուլունուպ, մէզքիւր քաղըլտա չու վէճհիլ էհազըլմըլ իտի :

Մէրգուլմէ պէնի ալտաթմաթ տա իտի :

Տիւմա պէնի ալտաթմաթ տըր :

Նէն եաբմալ իտիմ :

Օթ-Ֆա նամ քիթապ օգունմուլ վէ էօյլէ զանի իտէր իտիմ քի զինաքեար գարընա ճէզա օլմազ իւզրէ էօյլէսի էօլտիւրիլէպիլի :

Պալէթիւն նամ քիթապ կէօրմիւ-չիւմ, Բիւրէր, քէնտի իճատ իթտիլի պիւր չէյի չալտըլը իչին, Սէզարինի էօլտիւրիլէպիլի :

Շիւրէսէ պէնի ալտաթ . . .

Մատաթ քի պէն հիլ պիւր չէյի ի-ճատ իթմէմիլի վէ պէնիմգարըմիւնէ, իճատ իթմիլ օլունուրմ պիւր չէյի սաթ-մաթը տըր, իմտի, մէրգուլմէնին սա-տաթաթըլըլընտան ինթիգաթմըլ ալմազ իչին, քէնտիլի էօլտիւրիլէպիլի :

ԲՈՒՄԻԱ ՎԷ ԽԻՎԱ

Պունտան Երմի սէնէ էվվէլ, Բու-սիալըլար, խիւլալըլար իւզէրինէ հիւ-ճուճ իտէրէք, ժէնէրալ Բըրօմի գօ-մանտաթըլա, խիւլաթա պիւր գուլվէ-յի տաքէրիւն սէվգ իթտիլէր : Պուն-

լար, խիւլա իւզէրինէ հիւճուճ պիւրէ, չէհիլէ կիւրիպ, գապթ իթմէք էսնա-սընտա, խիւլալըլար, իլէրուտէ պիւր աահա, Բուսիա ալէյիսինէ գըրտմիթ-մէնէճէքէրինէ տալիւր, միւմալիլէյի ժէնէրալը թէնմին իլէ, ալտէթ իթ-միլ իտի : 1859 թարիսինտէ, եինէ մէրգուճ ժէնէրալ, խիւլա իւզէրինէ հիւճուճ իթմիլ իտէ տէ, պիւր սէմէրէ-յի մուհիպ օլմաթըլը հալտէ, քիւլի թէլէթաթլա, եինէ կէրի չէքիլմէնէ մէճպուր օլմուլ տուր : Մէզքիւր վա-գատան սօնրա, Բուսիալըլար, խի-վալըլարըն, րահաթ տուրաճազարըն-տան էմին պուլունմուլլար իտէ տէ, ազ վազըլմ սօնրա, էհալիլ մէրգուլմէ, եինէ, առտէթի գաթիլմէլէր իւզրէ, Բուսիա հուտուտունտա թասալլութա պալմաթըլա տըր : Շէօյլէ քի, Բու-սիա օրտուսունտ, խիւլաթան չէքի-լիպ կիթաիկինին երմիննի կիւնիւ, օլ վազըլմ խիւլա հաքիմի պուլունան Մէհմէտ Էմին խան, չուրուլմամէ ահ-քեաթմէնա, Բուսիա միւլընէ թասալ-լուլ իթմէտըրտէն պալազա, խարիճ-տէն օլանը պիւր տէֆ իթմէք լազըմ կէլիլ իքէն, քէնտիսի իգհարը առա-վէթլէ, մէպէթի գաթիլմէնէ րիւճաթ իթտի : Միւլարիլէյիսին վէլիւհաթը տալիւր, Բուսիա հուտուտունտ թէճա-վուլ վէ էհալիտէն էսիւր ալթը իլէ, խարիճտէ սաթմազ կիպի պիւր թազըմ զուլմա տէվաթ իթմէսի, պու քէրէ աալի, Բուսիալըլարը, պիւր աէֆա տա-հա հիւճուճ իլէ խիւլաթը թէրպիւնէ իթմէք մէճպուրիլէթինէ տիւլիւրալ :

ԷՎՐՈՊԱՍԱ ԷՔՍՐՈԶԻՍԻՆԱՐ

Շու եազըն վազըլմա, վիլէննաաա քիւլաա օլունաճազ էքսթրաիսին մի-նաթիպէթլիլէ, Էվրօպաաա քիւլաա օլունմուլ օլան քեաթֆէյի էքսթրաի-սիսլար հազըլմաա պազը թաֆսիլի մալիւմաթլար վիւրմէքիլի ճալիլ կէօր-միւլիւլ տիր :

1805 սէնէսինտէ, իթալեանըն Թու-րին չէհրինտէ, սանաթ վէ ինճէ սա-նաթա տալիւր մաթալար իչին պիւրիննի էքսթրաիսին քիւլաա օլունուպ, 1811 վէ 1812 վէ 1820 վէ 1827 վէ 1829 վէ 1832 վէ 1838 սէնէլէրինտէ տալիս սա-լիւր էքսթրաիսիսլար քիւլաա օլուն-մուլ տուր :

Պազալ, 1843 սէնէսինտէ տալիս չէհրի մէզքիւրտէ պիւր էքսթրաիսին քիւլաա օլունուպ, հէսիսնտէն զիւս-տէ տիքաթա չաթան պուլունմուլ, վէ մէզքիւր էքսթրաիսինալ, Մ. Բալիլ-լի ֆալուր վէ Մ. Մանապրէա վէ Մ. Բալալիլ նաման գաթլար, գօմիսէր թալիլին օլունմուլլար տըր :

1857 սէնէսինտէ տալիս սալիւր պիւր էքսթրաիսին տահա քիւլաա օլունմուլ տուր :

Միւլան վէ Թուրին չէհրիլէրինտէ քիւլաա օլունան մէզքիւր էքսթրաի-սիսլարտան սօնրա, Ֆիլորանտա միւ-լէթ նամընա օլարազ սալիւր էքսթրաի-սիսլար, վէ նիհաթէթ Նաթուրի չէհ-րինտէ տէ պիւր կէմի էքսթրաիսինու քիւլաա օլունմուլ օլունալ, պունտան ալիքեար ալալըլմաթաա տըր քի, ի-թալեա մէմալիքի, Բէք ճէսիմ սու-րէթլէրտէ աէյիլ իտէ տէ, եինէ պիւր չօգ էքսթրաիսիսլար քիւլաա իլլէմիլ տիր :

Կէլէլիմ չիմտի մէմալիքի սալիլէտէ քիւլաա օլունան էքսթրաիսիսլար : ինկիլթէրաաա, 1856 սէնէսինտէ, Սալիլթէ տէզ Ար, Եանի, սանաթ գուլմաանաա նամ գուլմաանա թէչ-

քիլ օլունտուղունտա, պիւր էքսթրաի-սիսն քիւլաա օլունմուլ տուր :

Բարիստէ, 1798 սէնէսինտէ քիւլաա օլունան էքսթրաիսիսլար 110 քիլի մալ վազ իլլէտիլի կիպի, իքի սէնէ սօնրա քիւլաա օլունանա, 229 քիլի վէ 1802 սէնէսինտէ քիւլաա օլունանա, 540 քի-չի, վէ 1806 սէնէսինտէ քիւլաա օլու-նան էքսթրաիսիսլարտա, իչինտէ ի-թալեալըլար վէ Բզվիլէրիլէր վէ Պէլ-ճիգալըլար տալիս պուլունտուղու հալ-տէ, 1413 քիլի մալ վազ իլլէմիլ տիր :

Ֆրանսաա, 1819 վէ 1823 վէ 1827 սէնէլէրինտէ տալիս, սալիւր էքսթրաի-սիսլար քիւլաա օլունուպ, սօն էքս-թրաիսիսլարտան սօնրա, 1849 սէնէսինէ գատար հէր պէշ սէնէտէ պիւր, պիւրէր էքսթրաիսիսլար քիւլաա օլունմուլ, վէ էն սօնրա քի էքսթրաիսիսլար 4572 քիլի մալ վազ իլլէմիլ տիր :

1842 սէնէսինտէ Մալանս վէ Պրիւսէլ չէհրիլէրինտէ էքսթրաիսիսլար քիւլաա օլունտուղու կիպի, 1844 սէնէսինտէ Պէրլինտէ, վէ 1845 սէնէսինտէ Վիլէն-նաաա վէ Մատրիտտէ վէ Պէրնաաա էքսթրաիսիսլար քիւլաա իտիլիլ տիր :

Մէմալիքի մէզքիւրտէ 1843 վէ 1845 սէնէլէրինտէ էքսթրաիսիսլար քիւլաա օլունմուլ իտէ տէ, հէսիսնտէն պիւս-տէ ճէսիմ օլան, 1849 սէնէսինտէ Պիւ-մինկէմտէ քիւլաա իտիլին էքսթրաի-սիսն տուր : Մէմալիքի մէզքիւրտէ, սալիւր էքսթրաիսիսլար տալիս քիւլաա օլունմուլ իտէ տէ, Բէք ճէսիմ չէյիլէր օլմաթըլարընտան, ալիլէրտէն սաթիլը նազար իլէ, 1851 սէնէսինտէ քիւլաա օլունան էքսթրաիսիսլարտան պահու իտէ-րէք, չու գատալըլը սէօյլէրիլ քի, մէզքիւր էքսթրաիսիսլար Հալաթ-Բարթաա վազը պիւլիս սէրաթնտա քիւլաա օ-լունուպ, 3046 մէթր ուղունուղուն-տա, վէ 408-416 մէթր կէնիլիլին տէ իտի : վէ օրտաա 17062 քիլի մալ վազ իլլէմիլ օլունալ, 6039 125 քիլի տա-լի զիւնաթէթէ կիլմիլ տիր :

Բարիստէ քիւլաա օլունան էքսթր-աիսիսլարտան էն մէհուրու, 1865 սէ-նէսինտէ Շանդ-Էլիլէ նամ մահէլլտէ քիւլաա օլունան էքսթրաիսիսլար օլունալ, մէզքիւր էքսթրաիսիսլար 117000 միւրէպ-պա (քաուկուսի) մէթր իտի, 21779 քիլի օրտաա մալ վազ իլլէմիլ օլունալ, 4533 461 քիլի տալի զիւնաթէթէ կիլմ-միլ վէ 169 կիւն տէվաթ իլլէմիլ տիր :

Հօնարատա 1862 սէնէսինտէ, պիւր էքսթրաիսիսլար տահա քիւլաա օլունա-րազ, 28 653 քիլի օրտաա մալ վազ իլ-լէմիլ : վէ 6174 450 քիլի զիւնաթէթէ կիլմիլ տիր :

1867 սէնէսինտէ, Բարիստէ քիւլաա օլունան պիւր էքսթրաիսիսլար, եէտի ալ տէվաթ իտիպ, 50 000 քիլի օրտաա մալ վազ իլլէմիլ տիր : Մէզքիւր էքսթրաի-սիսն 400000 միւրէպաա մէթր օլա-րազ, 10000000 քիլի օրտաա վիլիթա իլլէմիլ օլունուղունտան, կէրէք պէօյիւք-լիլիւ, վէ կէրէք մալ վազ իլլէյիճիսի, վէ կէրէք զիւնաթէթ ճիսի ճիհէթլէրի կէ հէսիսնտէն ալէսաթ ոաթըլմըլ տըր :

Պու սէնէ Վիլէննաաա տալիս պիւր էքսթրաիսիսլար քիւլաա իտիլէճէք վէ մէզքիւր էքսթրաիսիսլար պէօյիւքիւ-լիւ 2000000 միւրէպաա մէթր օլա-ճազ տըր :

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷՄ
ԳԱՐԱՊԵՏ Ե. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Գալաթաաա Բէնճիլ միլի բազարընտա
Գ. 29 իրսի խանընտա